LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

U 60/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (päästökauppadirektiivin ja markkinavakausvarantopäätöksen muuttaminen) sekä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (meriliikenteen MRV-asetuksen ja FuelEU Maritime -asetuksen muuttaminen)

Eduskunnan ympäristövaliokunnan kuuleminen 20.10.2026

Emmi Simonen ja Niina Honkasalo, LVM

Päästökauppa meriliikenteessä: nykytilanne

- Meriliikenne päästökaupan piiriin 1.1.2024
- Päästöoikeudet palautetaan ensimmäistä kertaa täysimääräisesti vuoden 2026 päästöille
- Sovelletaan bruttovetoisuudeltaan ≥5000 alusten matkoilla, joilla kuljetetaan kaupallisesti rahtia ja matkustajia
- Päästökauppa koskee 100% matkoja EU:n (ETA:n) satamien välillä ja 50% matkoja kolmansien maiden satamiin / satamista
- Suomelle relevantit helpotukset ja poikkeukset voimassa 31.12.2030 asti
  - ✓helpotus korkeimpien jääluokkien aluksille
  - ✓saaripoikkeus, jota Suomi soveltaa manner-Suomen ja Ahvenanmaan väliseen liikenteeseen

Meriliikenne: komission ehdotukset ja kannat 1/3

Päästökaupan laajentaminen 1.1.2031 alkaen tiettyihin alustyyppeihin (mm. kappaletavara-alukset) pienempien bruttovetoisuudeltaan 400-5000 alusten osalta

Valtioneuvoston kanta:

- Voidaan tukea tavoitetta laajentaa soveltamisalaa pienempiin aluksiin. Tarpeellista tarkastella sisällytettäviä alustyyppejä
- Varmistettava, ettei aiheudu suhteetonta hallinnollista taakkaa.

Vaikutus:

- Päästökattavuus kasvaisi 9%, kilpailun tasapuolisuus edistyisi
- Pienillä kappaletavara-aluksilla kuljetetaan: raakapuu ja hake, lannoitteet, malmit ja rikasteet, raakamineraalit ja sementti, metallit ja metallituotteet, lannoitteet, sellu, puuhioke ja jätepaperi, vilja
- Nykyisellä soveltamisalalla kustannukset Suomea palvelevalle meriliikenteelle n. 380 M€ vuonna 2031 ja 330 M€ vuonna 2040. Laajennus lisäisi kustannuksia n. 36 M€ vuonna 2031 ja 44 M€ vuonna 2040. Arvio ei huomio maksuttomia päästöoikeuksia, sisältää merkittävää epävarmuutta

Talvimerenkulku: Korkeimpien jääluokkien alusten mahdollisuus palauttaa 5% vähemmän päästöoikeuksia jatkuu 31.12.2035 asti. Komissio arvioi ->2033 helpotuksen jatkamista.

Saaripoikkeus jatkuu 31.12.2035 asti

Valtioneuvoston kanta:

- Tarkoituksenmukaista huomioida jäsenmaiden tiettyjä erityisolosuhteita
- Kannatetaan jatkoa jääluokitettujen alusten helpotukselle. Pyritään kuitenkin talvimerenkulun huomioimiseen täysimääräisesti ja pysyvästi
- Jäänmurtotoiminnan tulisi säilyä päästökaupan ulkopuolella

Meriliikenne: komission ehdotukset ja kannat 2/3

Maksuttomia päästöoikeuksia laivayhtiöille kestävien polttoaineiden ja nollapäästöisten käyttövoimaratkaisujen edistämiseksi. Vuosille 2028-2040 enintään 110 milj. päästöoikeutta, joilla katetaan fossiilisten ja kestävien ratkaisuiden välisestä hintaerosta 55-90%. Tuki edistää ensisijaisesti polttoaineiden/teknologian tuotantoa ETA-alueella

Valtioneuvoston kanta: Ehdotus tarkoituksenmukainen, oikeuksien määrän riittävyyttä tulisi arvioida huomioiden meriliikenteen kilpailukyky ja tarve lisätä kestävien polttoaineiden käyttöä ja tuotantoa

Lisätoimia päästökaupan kiertämisen ehkäisemiseksi

Valtioneuvoston kanta: Tarkoituksenmukaista estää päästökaupan kiertämistä. Toimien tulee olla oikeasuhteisia, ei merkittäviä negatiivisia vaikutuksia kilpailuympäristöön

Jos IMO sopii uudesta päästövähennystoimesta, komissio antaa tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen. Tavoitteena ilmastotoimien tehokkuus ja kaksinkertaisten maksujen välttäminen

Valtioneuvoston kanta: Kv-toimet ensisijaisia, EU:n tulisi poistaa päästökaupan ja IMO:n toimen aiheuttama päällekkäinen kustannustaakka, mikäli IMO pääsee sopuun uudesta toimesta

Meriliikenne: komission ehdotukset ja kannat 3/3

Muita kantoja

Komission ehdotus offshore-toimintojen huomioimisesta toimintoperusteisesti eikä alusluokkaan perustuen selkeyttäisi toimeenpanoa.

Tuetaan komission ehdotusta yhdenmukaistaa päästökaupan, MRV-asetuksen ja FuelEU Maritime -asetuksen raportointivelvoitteita.

Päästökauppa lentoliikenteessä: nykytilanne

- **Teoriassa laaja soveltamisala** eli kattaa i) ETA-alueen sisäiset lennot ii) lennot kolmansiin maihin ja iii) kolmansista maista ETA-alueelle
- **Käytännössä merkittävä poikkeus 31.12.2026 ast**i (ns. "**stop the clock**"): sovelletaan vain ETA-alueen sisäisiin lentoihin sekä ETA-alueelta lähteviin lentoihin Yhdistyneisiin kuningaskuntiin ja Sveitsiin
- Soveltamisala lentoliikenteen harjoittajien osalta:
  - Ulkopuolelle jäävät:
    - Tietyn **lentorajan** tai **vuosittaisen kokonaispäästörajan** alittavat toimijat, erottelu kaupallisen ja ei-kaupallisen välillä
- **20 miljoonaa** maksutonta päästöoikeutta lentoyhtiöille **kestävien polttoaineiden käyttöä vastaan vuosille 2024-2030**
- Kestävien lentopolttoaineiden **käyttö on lentoyhtiökohtaista**

Komission ehdotus maantieteellisestä soveltamisalasta

- 1.1.2033 →
  - **Kaikki 3. maihin lähtevät lennot**, jos CORSIA ei ole tarpeeksi tehokas ja kattava
- Ennen vuotta 2033: asteittainen laajentuminen
  - Esityksen voimaantulosta:
    - Ns. **pienten toimijoiden** kolmansiin maihin lähtevät ja niistä saapuvat lennot
    - Lähtevät ja saapuvat lennot Gibraltarille
  - 1.1.2029–31.12.2032
    - Lähtevät lennot niille 3. maiden lentoasemille, joiden **etäisyys Frankfurtin lentoasemasta on alle 5000 km** ja joiden vuosittaiset ETA-alueelta tulevat **päästöt ovat yli 15 000 t**
- **CORSIAn hyvitysmekanism**i päällekkäisen taakan poistamiseksi
- **Vaikutukset:** kasvattaisi kustannuksia suomalaisille ilma-alusten käyttäjille noin **7–8 milj. € vuonna 2031** ja **75 – 102 milj. € vuonna 2040** vrt. nykytilanne (huom! Luvuissa ei ole huomioitu Corsian hyvitysmekanismia).

Valtioneuvoston kanta

- Valtioneuvosto katsoo, että päästökaupan **maantieteellistä soveltamisalaa lentoliikenteessä ei tulisi laajentaa**
- **Kannassa on kuitenkin joustoa,** jonka mukaan voidaan tarvittaessa osana ehdotuksen kokonaisuutta **arvioida soveltamisalan maltillista laajentamista**, kuten esimerkiksi ns. Frankfurtin laajennusta
- **Pienten toimijoiden laajennuksen** osalta on tärkeää varmistaa **oikeusvarmuus**
- EU:n tulisi edistää **CORSIA:n vaikuttavuutta ja uskottavuutta**
- Oleellista päästökaupan ja CORSIA:n **kaksinkertaisen taakan** poistaminen toimijoilta

Komission ehdotus soveltamisalasta lentoyhtiöiden osalta ja valtioneuvoston kanta

- **Komissio ehdottaa, että päästökaupan ulkopuolelle jäisivät lentoyhtiöt, joiden vuosittaiset päästöt ovat alle 1000 tCO2.**
    - Valtioneuvosto pitää komission tavoitetta tarkoituksenmukaisena.

Komission ehdotus ns. SAF-tuesta

- Komissio ehdottaa, että **maksuttomien päästöoikeuksien määrää kestävien polttoaineiden käyttöä vastaan nostettaisiin 110 miljoonaan** ja tukiohjelma olisi **voimassa v. 2040 asti**.
- Oikeuksien määrä **olisi sidottu päästökaupan maantieteellisen laajentamiseen**.
- Tukitasot eri polttoaineille **laskisivat 10-35 prosenttiyksikköä nykyisestä**.
- Ydinvoimalla tuotetun **vähähiilisen eSAF:in** ja **muiden uusiutuvien ei-fossiilisten polttoaineiden tuki** (esim. HEFA, joka ei kehittynyttä polttoainetta) **päättyisi** vuoden **2029 loppuun**.
- Polttoaineen käytöstä tulisi **lentokenttäkohtaista**

Valtioneuvoston kanta

- Valtioneuvosto **pitää tarkoituksenmukaisena komission ehdotusta jatkaa tukiohjelmaa**
- Maksuttomien päästöoikeuksien kokonaismäärän riittävyyttä tulisi arvioida
- **Meri- ja lentoliikennettä tulisi kohdella yhdenmukaisesti tukitasojen osalta**: lentoliikenteen tukitasoja ei tulisi alentaa eikä tukia poistaa vuoden 2029 jälkeen ehdotetulla tavalla
- **Teknologianeutraaliuus** yleiskannassa
- **Kannatetaan joustoa kestävien polttoaineiden kohdistamiseen**, mutta joustoa tai tukiohjelman jatkoa **ei pitäisi kytkeä maantieteelliseen soveltamisalaan**

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!